

УДК 338.585

ВИДИ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ

Домашич К.І., студентка

(Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка)

У загальному вигляді цінні папери являють собою титул власності, тобто такі юридичні документи, які свідчать про право їх власника на доход чи майно. Права власника цінних паперів при здійсненні операцій з ними, а також порядок підтвердження цих прав дуже різні. У зв'язку з цим можлива така первинна класифікація: цінні папери на пред'явника, для реалізації та підтвердження прав власника.

Залежно від характеру операцій і угод, а також цілей їх виписки вони поділяються на фондові (насамперед, до них відносяться акції та облігації, які знаходяться в обігу на фондових біржах) та комерційні папери, які обслуговують процес товарообігу, і визначені майнові угоди (векселі, чеки, коносаменти, складські і заставні свідчення, застави та ін.)

Особливою популярністю серед інвесторів на Заході користуються передані депозитні сертифікати на пред'явника, які вільно обертаються на вторинному ринку. Звичайно передані депозитні сертифікати випускаються на термін від 30 днів до 6 місяців на мінімальну суму від 100 тис. до 1 млн. доларів, при цьому замість нарахування відсотків понад номінал часто використовується продаж зі знижкою, так званим дисконтом.

З точки зору потенційного власника сертифіката, прибутковість (R) сертифіката буде складатися з трьох компонентів – базової ставки, надбавки за ризик і премії за ліквідність:

$$R = I + L + S$$

Базова ставка (I) прив'язується до більшої з двох величин – очікуваним темпам інфляції чи доходу по вільному від ризиків вкладенню капіталу, наприклад, по короткострокових облігаціях міністерства фінансів. Надбавка за ризик (S) враховує ринкову оцінку надійності банку-емітента й імовірність зростання процентних ставок до терміну погашення сертифіката. Премія за ліквідність (L) відображає ступінь близькості боргового інструмента до грошей, його здатність виконувати функції грошей.

Список літератури

1. Яроцький В.Л. Цінні папери в механізмі правового регулювання майнових відносин (основи інструментальної концепції): Монографія // Х.: Право. – 2006. – С. 125.
2. Крамаренко В.І., Холод Б.І., Воробйов Ю.Н. Біржова діяльність // К.: ЦУЛ. – 2003. – Т. 252. – С. 34.